

«Mottakernavn»e

Saksbehandler, innvalgstelefon

Per Olav Granheim, 32 26 67 39

Marit Surlien Hoen, 32 26 67 16

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2026

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus vil med dette orientere kommunene i de fire nevnte fylkene om ansvaret de har for forvaltningen av statlige tilskuddsmidler og økonomiske rammer for tilskuddsordningene.

1 Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen

1.1 Forvaltning av statlige tilskuddsmidler

Når kommunen er tillagt ansvar for forvaltning av statlige tilskuddsordninger gjennom lov eller forskrift, utøver kommunen statlig myndighet innenfor nasjonalt fastsatte rammer. Oppgaven er ikke en del av kommunens frie virksomhet, men inngår i statens forvaltningsstruktur.

Med nasjonalt fastsatte rammer menes at tilskuddsordningene skal forvaltes i samsvar med:

- tilskuddsforskriften for den enkelte ordning,
- gjeldende jordbruksavtale, der dette er relevant, og
- de økonomiske rammene og forutsetningene fastsatt av Stortinget.

Forvaltningen skal videre skje i tråd med regelverket for økonomistyring i staten, som består av *Reglement for økonomistyring i staten* og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*. Kravene til utforming og forvaltning av tilskudd er nærmere omtalt i økonomiregelverket kapittel 6.

Selv om kommunene ikke er en del av staten, skal de følge økonomiregelverkets krav når de forvalter statlige tilskudd. Oppgaven er delegert til kommunen, men ansvaret for disponeringen av bevilgningene ligger fortsatt hos departementet. Landbruks- og matdepartementet har instruksjonsmyndighet for hvordan den delegerte myndigheten skal utøves, og kan kontrollere at forvaltningen skjer i samsvar med Stortingets forutsetninger.

Forvaltning av statlige tilskudd skal skje på administrativt nivå i kommunen. Oppgavens karakter tilsier faglig og rettslig behandling, og ikke politisk styring.

Kommunestyret har ingen rolle i behandlingen av enkeltsaker som gjelder statlige tilskuddsordninger. Kommunestyrets ansvar er begrenset til overordnet organisering og intern delegasjon.

1.2 Aktører og ansvarsdeling ved tilskuddsforvaltningen

Forvaltningsoppgavene for tilskuddsordningene på landbruksområdet er fordelt mellom Landbruksdirektoratet, Statsforvalteren og kommunene. Stortinget har gjennom jordlova og skogbrukslova gitt Landbruks- og matdepartementet hjemmel til å fastsette forskrifter for tilskuddsordningene. Departementet har i forskriftene tildelt kommunene oppgaven med å fatte vedtak i tilskuddssaker. Kommunens myndighet til å fatte vedtak i tilskuddssaker følger av forskriftene, og er nærmere presisert og utdypet gjennom rundskriv og føringer gitt av Landbruksdirektoratet.

Kommunene har ansvar for å

- informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd
- etablere kontroll med saksbehandlingen i tråd med rammer og krav
- forberede eventuelle klager som skal behandles av Statsforvalteren

Kommunene skal benytte Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer ved forvaltningen av tilskuddene.

Statsforvalteren har ansvar for å

- fordele og informere om rammene for midlene til kommunene
- veilede kommunene om regelverket for tilskuddene og om bruk av saksbehandlingssystemene
- ivareta kontroll med at kommunene utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til etablert intern kontroll
- være klageinstans for vedtak som kommunene har fattet.

Landbruksdirektoratet administrerer tilskuddsordningene. Det betyr at direktoratet har ansvar for å

- utdype og klargjøre de nasjonale rammene for tilskuddsordningene i rundskriv og veiledninger, publisert på direktoratets nettsider
- utvikle og drifte de digitale tjenestene som benyttes ved forvaltningen av tilskuddene
- utbetale tilskuddene til mottakerne
- føre regnskap, og rapportere hvordan bevilgningene er disponert til Landbruks- og matdepartementet.

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for å

- følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger i årlige tildelingsbrev til forvaltningen
- fastsette regelverk for tilskuddsordningene
- rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for tilskuddsordningene

2 Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning

I tråd med Stortingets vedtak gis kommunene i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus med dette rammer og retningslinjer for forvaltning av tilskuddsordninger på Landbruks- og matdepartementets område for 2026, jf. [Prop. 1 S \(2025-2026\)](#), og [Prop. 149 S \(2024-2025\)](#), og Stortingets behandling av disse.

For tilskuddsordningene der Statsforvalteren fordeler tilskuddsrammer til kommunen, har Statsforvalteren også anledning til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene i løpet av året. En slik omfordeling vil skje i dialog med de berørte kommunene, og Statsforvalteren meddeler endringer i rammene skriftlig til kommunene. Statsforvalteren ber derfor om at kommunene i størst mulig grad fatter vedtak før 10. november. Det vil gi Statsforvalteren mulighet for å omfordele udisponerte midler mellom kommuner, og for å ha grunnlag for budsjettinnspill for 2027.

Nedenfor følger informasjonen om ordningene og rammene som kommunen skal benytte ved forvaltningen og når vedtak fattes jf. pkt. 3.3 nedenfor.

2.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen-, eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Tilskuddet kan også gis til gjenlevende ektefelle, samboer, forelder eller barn etter avdød jordbruker.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2026

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv. utbetales tilskudd etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjettrammer til kommunene. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet tilgjengeliggjør budsjettramme i Agros og påser at budsjettet ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har satt. Formålet med de enkelte tilskuddsordningene under produksjonstilskudd, er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen Prop. 1 S fra Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i jordbruksavtalen.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2026

For produksjons- og avløsertilskudd fordeles ingen konkrete budsjettrammer. Satsene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen for ordningene ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

Se [kapittel 3.1 i rundskrivet om forvaltningsansvar og saksbehandling](#) og [brukerveiledning for eStil PT](#) og nærmere informasjon om fagsystemet «eStil PT».

2.3 Tilskudd til tettere planting, gjødsling og ungsogpleie som klimatiltak

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen. Tilskudd etter ordningen kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til tettere planting.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak.

Rammer for 2026

Tilskuddet innvilges og utbetales etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For disse ordningene fordeles ingen budsjettrammer ned til kommunenivå. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet fastsetter tilskuddssatsene og kunngjør disse i slutten av januar 2026. Tilskuddssatsene kan bli justert gjennom året for å unngå at rammen overskrides.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet.

Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak i samarbeid mellom flere eiendommer.

Tildelingskriterier

Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. Ellers gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til skogkulturtiltak.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til veibygging.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til miljøtiltak i skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til drift med taubane, hest o.a.

Rammer for 2026

(Se vedlagte oversikt)

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4.1 Tilskudd til vegbygging og drift

Rammer for 2026

Det er et stort behov for midler til ombygging av gamle skogsbilveger, samt noe behov for midler til bygging av nye skogbilsveger i vårt område. Nasjonalt er det tildelt 112 mill. kr til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. i 2026. Dette er en reduksjon med 8 mill. kr fra forrige år. Av dette får Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 19 mill. kr. Dette er en reduksjon med 1,8 mill. kr fra forrige år. Midlene skal prioriteres brukt på langsiktige veginvesteringer fremfor driftstilskudd.

Statsforvalteren legger registrert tilskuddsbehov i Vegbank til grunn for sin tildeling. Kun prosjekter med status X (har søkt tilskudd) har blitt vurdert innbyrdes. Grunnet begrensede midler har ikke alle prosjekter blitt prioritert. Tildelte vegmidler som **ikke er satt i ansvar innen 1. mai omfordes** til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov av Statsforvalteren.

Maksimal kostnad pr løpemeter bygd skogsbilveg, som gir grunnlag for tilskudd ble satt til kr 1750 fra og med 2024. Denne kostnaden skal fortsatt legges til grunn ved tildeling av tilskudd.

Kommunene skal i 2026 ferdigstille arbeidet med hovedplan for skogsveier. Arbeidet er forventet ferdigstilt innen 1. mai 2026. Hovedplanen vil være styrende for tildeling av økonomiske virkemidler innen skogbruk til kommunen.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

2.4.2 Tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak

Rammer for 2026

Nasjonalt er det avsatt 102 mill. kr i tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak i 2026. Av dette får Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 17 mill. kroner. På grunn av høy hogstaktivitet, er det fortsatt stort behov for skogkultur. De økonomiske rammene kan være begrensende. Tilskuddssatser og tiltak må vurderes nøye. Vi oppfordrer kommunene til å harmonisere satsene seg imellom, samt at det fastsettes en maksimal tilskuddssats pr daa for de tiltak som prioriteres.

Statsforvalteren har lagt til grunn en tilskuddssats på 30 % for skogkulturtiltak i sin tildeling, og en maksimal tilskuddssats pr dekar på kr 300 for ungskogpleie (formålkode 133). Midlene skal forvaltes etter prioriteringer vedtatt av kommunen (tiltaksstrategier med aktivitetsbudsjett og strategiplaner).

Ny handlingsplan for skogbruket i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 2026-2030 vil bli ferdigstilt våren 2026. Det vil fortsatt være høyt fokus på foryngelse og ungskogpleie i ny plan. Vi oppfordrer kommunene til å legge den nye handlingsplanen til grunn for egne tiltak og målsetninger. Statsforvalteren vil omfordele kommunalt udisponerte tilskuddsmidler (skogkultur) til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov **etter 25. oktober**.

Det vil bli gitt nærmere informasjon om innretting og retningslinjer for tilskudd til miljøtiltak på et senere tidspunkt.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Risikobasert kontroll og resultatkontroll

Kommunen skal årlig utarbeide risikobasert kontrollplan for blant annet kontroll av tilskudd til skogkultur, tettere planting og gjødsling (jf. [Veileder 01:2019, Ldir.](#)). Generelt skal minimum 5 % av alle vedtak kontrolleres. For veganlegg som ikke mottar tilskudd skal minimum 25 % av tiltakene også følges opp med registrering av resultatkontroll i ØKS. Mangelfull oppfølging av kontroll blir definert som avvik i forhold til kommunal forvaltning.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.6 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkår for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Tilskudd kan også innvilges eier av landbrukseiendom dersom det foregår en produksjon på landbrukseiendommen som oppfyller vilkårene for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2026

Nasjonalt er det bevilget 230 millioner kr til SMIL i 2026. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tildelt 70,6 millioner kroner av disse. Dette tilsvarer en økning på 3,6 millioner kroner fra i fjor.

I år tildeler vi rundt 66,6 millioner kroner av SMIL-rammen gjennom hovedtildelingen. Dette innebærer at vi holder av noen midler som kan tildeles kommuner med stort og prioritert behov for midler i løpet av året.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Det er fortsatt noen kommuner som har søknadsfrist for SMIL sent på høsten. Ifølge forskriften er det opp til kommunene selv å sette denne fristen. For at vi skal ha mulighet til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene, og for at dere og vi skal ha et best mulig grunnlag for budsjettinnspill til 2027, ber vi om at dere setter søknadsfrist i rimelig tid før fristen for å rapportere til oss. Vi oppfordrer dere også til å gi oss beskjed så snart dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene. På den måten kan vi benytte midlene i våre fire fylker på en mest mulig effektiv måte gjennom løpende omfordelinger. Direktoratet legger hvert år stor vekt på inneværende års forbruk av tildelte midler ved vurdering av neste års tildeling av midler.

Det har vært et problem at inndratte midler fra tiltak som ikke er gjennomført innen arbeidsfristen, tilfaller kommunene sent på året. Dette har ført til at dere enten ikke har vært klar over de ekstra midlene, eller ikke har rukket å fatte vedtak før systemet har stengt. Midler som ikke er brukt opp ved årsskiftet, trekkes automatisk inn. Med bakgrunn i dette oppfordrer vi dere til å sette arbeidsfristen til enten 30. juni eller 31. desember når dere fattet vedtak om tilskudd. Sistnevnte vil gjøre at ev. inndratte midler kommer på neste års ramme. Inndratte midler tilfaller alltid den kommunen som har fattet vedtak om tilskuddet.

Tildelte midler som ikke er disponert før 10. november, vil Statsforvalteren kunne omfordele til andre kommuner med dokumentert behov for økt tilskudd.

Føringer og prioriteringer

Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Innlandet og Vestfold og Telemark har kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden. Vi skal derfor gi aktuelle kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden, en større del av økningen på embetets budsjettamme slik at de kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak, blant annet hydrotekniske tiltak, etablering av vegetasjonssoner/kantsoner med stedegne løvtrær og busker langs vassdrag, og fangdammer.

Regionalt miljøprogram (RMP) for jordbruket i Oslo og Viken 2023 – 2026 legger føringer for fordeling av SMIL-midlene til kommunene. Dere kan [lese mer om dette på nettsiden vår](#). Ifølge tildelingsbrevet til oss, skal klima-, natur- og miljøstatsingen over jordbruksavtalen bidra til å ivareta kulturlandskapet og redusere miljøbelastningen fra landbruket. SMIL-ordningen kan støtte viktige tekniske og naturbaserte tiltak for bedre håndtering av overflatevann, redusert risiko for erosjon og flom og forbedret vannmiljø. Det er viktig å ta tak i disse utfordringen av hensyn til klimatilpasning, ressursbevaring og matproduksjon.

Det vises til at det er mulig å gi investeringsstøtte til seterdrift over ordningen, og kommunene kan øke satsen for investeringsstøtte til seterdrift. Statsforvalteren er kjent med at Landbruksdirektoratet jobber med å utarbeide forskrift for egen tilskuddsordning til investering i setre med melkeproduksjon. Denne vil trolig være ferdig i løpet av våren 2026. Se egen [infoside](#) på Ldir.no om dette.

Ved fordeling av rammer til kommunene skal vi særlig legge vekt på:

- lokale retningslinjer/tiltaksstrategier som beskriver lokale miljøutfordringer og prioriterer miljøtiltak
- gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i kommunen
- kommunenes størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere
- variasjoner i behovene fra år til år, sammen med hensyn til forutsigbarhet og kontinuitet

Vi har i år hatt en større oppdatering av bakgrunnstallene for jordbruksarealene generelt og potet- og grønnsaksarealene spesielt i kommunene. Dette har gitt noen mindre utslag på fordelingen av midlene.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.6 Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddet kan gis til:

- Foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- Beitelag kan søke tilskudd til drift. Med beitelag menes sammenslutninger som er registrert som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen.

På [temasiden om regionalt miljøtilskudd på nettsidene](#) våre finner dere veiledningsmateriell, lenke til forskriften som gjelder våre fylker og saksbehandlerrundskriv med blant annet viktige frister for saksbehandling.

Rammer for 2026

For regionale miljøtiltak i jordbruket fordeles ingen konkrete budsjетrammer til kommunene. Statsforvalteren fastsetter foreløpige satser for det enkelte tiltaket. Kommunen gjør en foreløpig behandling av søknadene. Statsforvalteren fastsetter endelige satser for det enkelte tiltaket basert på prognoser på forbruk fra søknadsomgangen, for å sikre at tildelingen til våre fylker ikke overskrides. Kommunen fatter vedtak om utbetaling når endelige satser er fastsatt.

Tilskuddsramma for søknadsomgangen i 2025, med utbetaling i 2026, er på 323 millioner kroner, hvorav 101,5 millioner kroner er øremerket vannmiljøtiltak. Tilskuddsrammen for søknadsomgangen 2026, med utbetaling i 2027, er ikke kjent før årets jordbruksforhandlinger er avsluttet.

Fagsystem og tilganger

Om fagsystemet «eStil RMP» - [se i rundskrivets kapittel 4.](#)

2.7 Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Tilskudd kan gis til eier av eller foretak som leier tidligere grøftet jordbruksareal og som drenerer dette arealet. For planerte arealer kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen.

Rammer for 2026

Av hensyn til blant annet vannmiljøutfordringer, skal arealer med korn, grønnsaker og poteter fortsatt prioriteres ved fordeling av midler. Ut over dette anbefaler vi å følge førstemann-til-mølla-prinsippet ved saksbehandlingen. Kommunens prioriteringer av søknadene må komme klart frem ved utlysningen av tilskuddet.

Kommuner som har søknader som ikke kan behandles på grunn av mangel på tilgjengelige midler, kan informere søkere om at de kan forvente behandling enten senere på året om inndratte midler åpner for ekstra tildeling, eller i påfølgende år. Det innebærer at søknader blir satt på vent for fremtidig behandling i stedet for å bli avslått. Kommunene må ha dialog med søkere om eventuelle endringer i planlagt dreneringsaktivitet. To hovedfordeler med denne tilnærmingen er at søkere ikke behøver å søke på nytt, og at førstemann-til-mølla-prinsippet blir fulgt også hvis søknader må vente til neste år.

For 2026 er det bevilget 151 millioner kroner til tilskudd til drenering nasjonalt. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tildelt 48 millioner kroner av disse. Den tildelte tilskuddsrammen dekker mindre enn halvparten av kommunenes innmeldte behov for 2026.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Retningslinjene for fordeling av dreneringsmidler til kommunene sier at 70 % av midlene skal fordeles etter faste kriterier (andel jordbruksareal) og 30 % etter aktivitet (gjennomføringsgrad, rapportering og innmeldte behov).

Vi har i år hatt en større oppdatering av bakgrunnstallene av jordbruksarealene generelt og potet- og grønnsaksarealene spesielt i kommunene. Dette har gitt noen mindre utslag på fordelingen av midlene.

Annet

Vi merker fortsatt økt påtrykk om tilskudd til drenering. Til tross for den økte bevilgning vi fikk i 2025, klarte vi ikke å dekke det omsøkte behovet i innkomne søknader. Disse må følgelig behandles i 2026, og bidrar igjen til et ytterligere økt behov for midler til drenering i år. **Innen 1. juni vil vi be om en oversikt over kommunenes forbruksprognoser**, med forventet sum for innvilgninger, ubrukte midler per 1. juni og antatt udisponerte midler ved årsslutt. Med bakgrunn i denne oversikten vil vi ha et godt utgangspunkt for å be om økt tildeling, dersom det viser seg at vi allerede på dette tidspunktet har brukt opp store deler av årets tildeling. Det er ellers viktig at dere i størst mulig grad fatter vedtak fortløpende og senest innen 10. november.

Vi oppfordrer dere til å sette arbeidsfristen enten til 30. juni eller 31. desember (se også omtalt under SMIL-ordningen). Sistnevnte vil gjøre at ev. inndratte midler kommer på neste års ramme. Inndratte midler tilfaller alltid den kommunen som har fattet vedtak om tilskudd.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.8 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Tilskudd kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder.

Tilsvarende gjelder for foretak som kan gis produksjonstilskudd etter § 2 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket der det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag og forening der også en eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2026

Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er for 2026 tildelt 3,5 millioner kroner til tiltak i beiteområder. Dette er en økning på 600 000 kroner, tilsvarende 20 %, fra i fjor. Ved årets hovedtildeling fordeles hele potten.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Til grunn for tildelingen har vi lagt antall sau og storfe på utmarksbeite, tildelinger de siste årene (aktivitet og etterspørsel) og innmeldt behov for 2026. Gi oss beskjed dersom dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene, slik at vi kan omfordele dem til andre kommuner. Vi minner om at søknadene skal gå via beite- eller sankelagene. Dersom det foreligger søknader fra enkeltforetak, må kommunen foreta en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle av hvorfor det ev. er naturgitte eller driftsmessige forhold som gjør at det ikke ligger til rette for samarbeid, jf. § 2 andre ledd i forskriften.

Av den nasjonale totalrammen for tilskudd til tiltak i beiteområder på 33,5 millioner kroner er 6,5 millioner kr øremerket tiltak knyttet til ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av kampen mot skrantesjuka (CWD). Disse midlene forvaltes av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i samarbeid med Statsforvalteren i Vestland og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og i dialog med beitenæringen og Mattilsynet.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Formålet med tilskudd til tiltak i verdensarvområder er å styrke landbruket i verdensarvområdene.

Tilskuddene gjelder for tiltak innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen, slik disse områdene er avgrenset i Miljødirektoratets Naturbase.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningene.

Rammer for 2026

I 2026 er den totale nasjonale rammen på 31,384 millioner kroner og tilnærmet uendret fra 2025. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har til sammen syv Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fordelt på seks kommuner. Samlet ramme for våre områder er i år på 3,7 millioner kroner.

Vi har tildelt 3,625 millioner kroner av denne potten til kommunene og avsatt kr 31 302 kroner (tilsvarende summen av ubenyttede midler overført fra 2025) til regionale felles tiltak som skal forvaltes av Statsforvalteren. Resterende 75 000 kroner blir tildelt senere på året til områder med særlige behov. Vi ønsker med dette å stimulere områdene til aktivitet og gode tiltak etter anbefalt modell fra Landbruksdirektoratet.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Ved tildeling til kommunene har vi lagt vekt på gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i områdene, områdenes størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere.

Statsforvalteren skal følge med på forbruket av midler i kommunene og sørge for en forvaltning av midlene som fremmer aktivitet i områdene. I tillegg kan vi omfordele udisponerte midler i løpet av året. Vi oppfordrer kommunene om at det i størst mulig grad blir fattet vedtak før 10. november. Se ellers generell omtale om dette under SMIL-ordningen.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.10 Tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon

Formålet med tilskuddet er å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot.

Tilskuddet kan gis foretak som har hatt svikt i plante- eller honningproduksjonen forårsaket av klimatiske forhold og som; på skadetidspunktet oppfyller vilkårene for å kunne motta produksjonstilskudd, ikke kan få dekket tapet gjennom en allment tilgjengelig forsikringsordning eller på annen måte, og uten ugrunnet opphold har gitt melding til kommunen om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå.

Melding om produksjonssvikt

Kommunene skal ta imot meldinger om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå. Kommunen skal ha oversikt over alle meldinger om produksjonssvikt. Meldinger som er levert på papir, per epost eller telefon, skal kommunen selv registrere i Agros. Kommunen skal vurdere meldinger om skade. Kommunen gjennomfører stedlig kontroll på minimum 10 % av alle foretak det er mottatt melding fra innenfor planteproduksjon, og minimum 50 % av alle foretak det er mottatt melding fra innenfor honningproduksjon. I tilfeller der søker ikke får høstet på grunn av ekstraordinære

vanskelige innhøstingsforhold, skal søker kontakte kommunen slik at kommunen kan befare, vurdere og eventuelt bekrefte dette.

Søknad om produksjonssvikt

Kommunen mottar søknadene om tilskudd og kontrollerer at de er fullstendig utfylt, at produksjonstilskudd, ikke kan få dekket tapet gjennom en allment tilgjengelig forsikringsordning opplysningene i søknaden stemmer og at nødvendig dokumentasjon er vedlagt. Kommunen gir uttalelse til søknaden før den sendes til Statsforvalteren til behandling. Kommunen skal vurdere:

- Om meldefristen er overholdt
- Skadeårsak og klimaprosent
- Om tapsbegrensningsplikt og forebyggingsplikt er overholdt
- Om søker har rett på produksjonstilskudd
- Og i grovførsaker med husdyr vurdere søkers normale avlingsnivå opp mot normavlingen i kommunen, og delta i oppmåling av grovfôrlager

Se ellers [rundskriv 2025/42](#) om forvaltningsansvar og saksbehandling og [rundskriv 2025/41](#) med kommentarer til forskriften om tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon.

Kommunen har veiledningsplikt knyttet til vilkår og regelverket ellers, meldeplikt, søknadsfrist og skjema, klageadgang og mulighet for å søke dispensasjon.

Rammer for 2026

Vedtak om tilskudd ved produksjonssvikt fattes av Statsforvalterne og det fordeles derfor ikke budsjettmessige rammer til kommunene.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

3 Oppfølging og kontroll

3.1 Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling, skal kommunen ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler¹.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- saksbehandling, herunder dokumentasjon av fastsettelse av tilskuddsbeløp
- registrering av vedtak om tilskudd
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

¹ Reglementet for økonomistyring i staten kapittel 6.3.8.1 og kapittel 2.4

Når kommunenes forvaltning av tilskuddene skjer i samspill med Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet, bidrar hver enhets oppgaver til en helhetlig og korrekt saksbehandling. I de fleste ordninger har kommunene hovedansvar for saksbehandlingen, registrering av vedtak og behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker. Øvrige oppgaver gjøres normalt av en av de to andre forvaltningsenhetene. Tiltakene må derfor sees i sammenheng.

3.2 *Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere*

Kommunen skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Kommunen skal videre kontrollere eventuelle rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Kommunen skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

3.3 *Krav til kontroll med vedtak og utbetaling*

Det er krav til kontroll med vedtak og utbetalinger av tilskudd. I økonomireglementet omtales kontrollene som ”transaksjonskontroller”. Ansatte med ulike roller og fullmakter skal bekrefte at kontrollene er utført.

Kontrollene skal sikre at blant annet tilskudd blir håndtert i samsvar med gjeldende lover og regler. Kommunen må derfor etablere systemer og rutiner som sikrer at oppgavene blir gjort. Kravene i økonomiregelverket sidestiller maskinelle kontroller av utgifter med manuelle, dersom økonomisystemet har funksjonalitet til det. Det er særlig to av transaksjonskontrollene som er relevant for kommunene. Disse omtales nedenfor.

3.3.1 *Krav til kontroll med vedtak - budsjettdisponeringsmyndighet*

Kommunen fatter vedtak om tilskudd. I slike tilfeller hvor kommunen har myndighet til å fatte vedtak på vegne av staten, følger det også krav til kontroll med den økonomiske forpliktelsen som tilskuddsvedtaket vil innebære. I Økonomiregelverket er dette omtalt som budsjettdisponeringsmyndigheten.

Kommunenes vedtak om tilskudd skal godkjennes av en ansatt som har budsjettdisponeringsmyndighet. Tildeling av budsjettdisponeringsmyndighet til den ansatte må gjøres skriftlig.

Kommunene skal ha rutiner for oppfølging av delegert budsjettdisponeringsmyndighet. Kommunene bør ha rutiner som sikrer at roller og tilganger endres når ansatte slutter eller går over i andre stillinger. Myndigheten til å disponere budsjettet (her tilskuddsrammen) følger den ansatte, ikke en stilling. Kommunen bør ha tiltak som sikrer at saksbehandlere har kjennskap til regelverk og rammer for saksbehandlingen.

Før en ansatt med budsjettdisponeringsmyndighet fatter endelig vedtak, setter *Reglementet for økonomistyring i staten*² krav om at vedkommende skal:

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig

I praksis vil det å skulle påse at det er hjemmel for disposisjonen etter a), være å påse at vedtaket er i henhold til tilskuddsregelverket, dette brevet og rundskrivene på Landbruksdirektoratets nettsider. Informasjon om budsjettmessig dekning for tilskuddet som skal innvilges, følger av omtalen av de økonomiske rammene foran i dette brevet. Å påse at disposisjonene er økonomisk forsvarlig er ikke aktuelt for tilskuddsforvaltningen.

Kommunene må ha rutiner som sikrer at disse oppgavene beskrevet i a) og b) blir gjort.

3.3.2 Delegering av budsjettdisponeringsmyndighet til ansatt i en annen kommune

Kommunene kan delegere myndigheten til å fatte vedtak til en ansatt i en annen kommune når egen saksbehandling ikke kan gjennomføres på en forsvarlig måte. Delegasjonen må være i samsvar med økonomiregelverket som er beskrevet foran i kap. 3.3.

Delegasjonen skal være skriftlig og tydelig dokumentert, inneholde nødvendig informasjon om regelverk og budsjett, og gis til en person med relevant kompetanse. Kommunen som delegerer, beholder ansvaret for at saksbehandlingen skjer korrekt.

Denne løsningen skal gi en trygg og effektiv forvaltning, sikrer at mottakerne får sine rettmessige tilskudd og bidrar til at kommunene kan organisere arbeidet sitt slik at kvalitet og kontinuitet ivaretas.

3.3.3 Krav til kontroll ved utbetaling - attestasjon

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert³ før utbetaling kan skje. Den som attesterer, skal kontrollere at utbetalingsforslaget stemmer med vedtaket om tilskudd (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottakeren har sendt inn dokumentasjon der det er stilt vilkår om dette. Her menes dokumentasjon på bruken av tilskuddsmidlene som er sendt inn i ettertid.

For tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket, produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket og tilskudd til avløsning ved sykdom mv. skjer attestasjon maskinelt i de elektroniske fagsystemene før Landbruksdirektoratet utbetaler.

3.3.4 Arbeidsdeling

Det er stilt forholdsvis få krav til arbeidsdeling utover at den skal være forsvarlig, som følger av kravet til internkontroll. Minimumskravene i økonomireglementet er krav til utførelsen av kontrolloppgavene:

- Den som har budsjettdisponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.

² Reglement for økonomistyring i staten kapittel 2.5.2.1

³ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 6.3, og kapittel 2.5.2.2

- Registrering og endring av opplysninger om betalingsmottakere skal utføres av andre enn den som utøver budsjettdisponeringen.
- Attestasjonen skal utføres av en annen enn den som har budsjettdisponeringsmyndighet og har bekreftet disposisjonen.
- Den som attesterer, kan ikke attestere utbetalinger til seg selv.

3.3.5 Krav til dokumentasjon

Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Bekreftelsen av utøvd budsjettdisponering skal komme frem av tilskuddsbrevet. I praksis vil kravet være ivarettatt i de elektroniske fagsystemene.

Bekreftelse på utøvd attestasjonskontroll vil komme frem av det elektroniske fagsystemet.

3.4 Tildeling og kontroll med tilganger til fagsystemene

Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer har tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring, tilganger, utlevering av sensitiv informasjon eller ødeleggelse av data. Tilgangskontrollene er basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon og tilgangsrettigheter tilpasset de oppgaver vedkommende har.

Tilgang skal kun gis til de som har et tjenstlig behov. Statsforvalteren administrerer og gir tilganger. I fagsystemene brukes tildeling av roller som modell for å styre hva saksbehandler kan gjøre i systemet.

Kommunen skal skriftlig be Statsforvalteren om tilganger for sine ansatte som har tjenstlige behov for tilganger til fagsystemet. Ved endringer, f.eks. når noen slutter, endrer ansvarsområde, går ut i permisjon osv., må kommunen straks melde ifra om dette til Statsforvalteren.

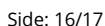
Kommunen har en viktig oppgave med å kontrollere og følge opp tilgangene som gis til kommunens ansatte. Se nærmere under kapittel 2 og hver tilskuddsordning om hvilke fagsystemer som er aktuelle.

3.5 Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd

Kommunene skal rapportere sikkerhetshendelser og svakheter knyttet til Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer til adressen sikkerhet@ldir.no.

Sikkerhetshendelser kan variere fra bevisst eller utilsiktet tilgang til systemet, utlevering av sensitive data, manipulasjon av informasjon eller ødeleggelse av data. En svakhet ved systemet er en egenskap som gjør det sårbart og som kan utnyttes enten ved uhell, av personer som ikke har til hensikt å forårsake skade, og av personer med onde hensikter.

Kommunene som bruker saksbehandlingssystemet, har ansvar for å utarbeide egne rutiner som er tilpasset de oppgavene de har ansvar for. Det gjelder bl.a. tilgangskontroller, behandling av personopplysninger, konfidensialitet og taushetsplikt og melding om brudd på personopplysningssikkerhet.

Marit Surlien Hoen
seniorrådgiver

Vedlegg:

1 Fordeling økonomiske rammer tilskuddsordningene i landbruket 2026

Kopi til:

Landbruksdirektoratet Postboks 56 7701 STEINKJER

Mottakerliste:

Asker kommune	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
Sarpsborg kommune	Postboks 237	1702	SARPSBORG
Marker kommune	Postboks 114	1871	ØRJE
Rakkestad kommune	Postboks 264	1891	RAKKESTAD
Våler kommune	Herredshuset, Kjosveien 1	1592	VÅLER I VIKEN
Råde kommune	Skråtorpveien 2A	1640	RÅDE
Skiptvet kommune	Postboks 115	1806	SKIPTVET
Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Halden kommune	Postboks 150	1751	HALDEN
Hvaler kommune	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
Aremark kommune	Rådhuset	1798	AREMARK
Drammen kommune	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG
Ringerike kommune	Postboks 123 Sentrum	3502	HØNEFOSS
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	FLÅ
Nesbyen kommune	Alfarvegen 117	3540	NESBYEN
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Hemsedal kommune	Hemsedalsvegen 2889	3560	HEMSEDAL
Ål kommune	Tingstugu, Torget	3570	ÅL
Hol kommune	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Sigdal kommune	Borgestubakken 2	3350	PRESTFOSS
Krødsherad kommune		3536	NORESUND
Modum kommune	Postboks 38	3371	VIKERSUND
Øvre Eiker kommune	Postboks 76	3301	HOKKSUND
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Flesberg kommune	Lampelandhagan 7	3623	LAMPELAND
Rollag kommune	Vrågåvegen 10	3626	ROLLAG
Nore og Uvdal kommune	Sentrum 16	3630	RØDBERG
Bærum kommune	Postboks 700	1304	SANDVIKA
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN

Eidsvoll kommune	Postboks 90	2081	EIDSVOLL
Enebakk kommune	Prestegårdsveien 4	1912	ENEBAKK
Frogn kommune	Postboks 10	1441	DRØBAK
Gjerdrum kommune	Postboks 10	2024	GJERDRUM
Hurdal kommune	Minneåsvegen 3	2090	HURDAL
Lørenskog kommune	Postboks 304	1471	LØRENSKOG
Nannestad kommune	Postboks 3	2031	NANNESTAD
Nes kommune	Postboks 114	2151	ÅRNES
Nesodden kommune	Postboks 123	1451	NESODDTANGEN
Nittedal kommune	Postboks 63	1483	HAGAN
Rælingen kommune	Postboks 100	2025	FJERDINGBY
Ullensaker kommune	Postboks 470	2051	JESSHEIM
Vestby kommune	Postboks 144	1541	VESTBY
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Indre Østfold kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Nordre Follo kommune	Postboks 3010	1402	SKI
Lillestrøm kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Jevnaker kommune	Kirkegata 6	3520	JEVNAKER
Lunner kommune	Sandsvegen 1	2740	ROA